Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0821U102235

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 27-08-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тарасенко Лілія Олександрівна

2. Tarasenko Liliia O.

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 051

Назва наукової спеціальності: Соціальні та поведінкові науки. Економіка

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 20-08-2021

Спеціальність за освітою: Облік і аудит

Місце роботи здобувача: Донецький національний університет імені Василя Стуса

Код за ЄДРПОУ: 02070803

Місцезнаходження: вул. 600-річчя, буд. 21, м. Вінниця, Вінницький р-н., Вінницька обл., 21021, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 11.051.029

Повне найменування юридичної особи: Донецький національний університет імені Василя Стуса

Код за ЄДРПОУ: 02070803

Місцезнаходження: вул. 600-річчя, буд. 21, м. Вінниця, Вінницький р-н., Вінницька обл., 21021, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Донецький національний університет імені Василя Стуса

Код за ЄДРПОУ: 02070803

Місцезнаходження: вул. 600-річчя, буд. 21, м. Вінниця, Вінницький р-н., Вінницька обл., 21021, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 06.81

Тема дисертації:

1. Механізм забезпечення ефективності функціонування газорозподільних підприємств України
2. Mechanism of ensuring the efficiency of functioning of gas distribution enterprises of Ukraine

Реферат/анотація:

1. У розділі 1 «Теоретичні основи функціонування газорозподільних підприємств України та питання оцінки їх ефективності» на основі дослідження сучасного стану ринку природного газу та газорозподільних підприємств визначено тенденції розвитку галузі, специфіку діяльності, наявні проблемні питання. Науковим результатом даного розділу є удосконалення автором методичних підходів до оцінки ефективності газорозподільних підприємств, які функціонують відповідно до концепції безперервної діяльності з урахуванням їх специфіки, високої соціальної значущості послуг, а також в умовах інтеграції газового ринку України до європейського простору та орієнтують менеджмент на моніторинг та оцінку динаміки зобов'язань та активів, результатів операційної діяльності та чистого грошового потоку, визначення ключових фінансових коефіцієнтів, значення яких є несприятливими для подальшого розвитку. Було встановлено, що серед методів оцінки ефективності їх діяльності більш за все відповідним є Система збалансованих показників. Запропоновано трактування поняття «ефективність функціонування газорозподільного підприємства», яке визначає результат управлінських рішень оперативного та стратегічного характеру,

досягнутий в підсистемах управління виробничими, фінансовими та кадровими процесами підприємства через оптимізацію витрат як вирішального фактору, що пов'язано з регуляторним нормуванням доходів газорозподільних підприємств, наявністю в структурі тарифу витрат захищених статей. У розділі 2 «Діагностика стану газорозподільних підприємств в умовах діючого механізму забезпечення їх функціонування» представлено обґрунтування впливу кожної окремої підсистеми газорозподільного підприємства на ефективність його діяльності. Автором удосконалено підхід до визначення складових механізму забезпечення ефективності функціонування як комплексу взаємоузгоджених та взаємообумовлених цілей і завдань підсистем газорозподільного підприємства. Розкладання результатів розрахунків коефіцієнтів, дослідження процедури встановлення тарифів, якій притаманна неповнота урахування даних проектів структури тарифу, що розробляються підприємствами, та строковість реалізації програм інвестиційного розвитку в умовах існування вкрай обмеженого кола джерел фінансування дозволило ідентифікувати та врахувати наявні нормативні, економічні, технологічні рамки при розробці матриці SWOT-аналізу. Удосконалено підхід до розробки системи ключових показників ефективності, що базується на виділенні показників досягнення встановлених цілей за результатом та за процесом. Для газорозподільних підприємств показники процесів пов'язані із технологічними процедурами та нормативами, а фінансові показники оцінюють узагальнений результат управління. Групи показників в системі створюються за напрямками: фінанси; клієнти; навчання та розвиток персоналу; внутрішні бізнес-процеси. У розділі 3 «Ефективність функціонування газорозподільних підприємств: моделювання напрямків досягнення» обґрунтовано, що оцінка потенційного рівня ефективності діяльності на основі предикативного моделювання, а саме побудова прогнозної фінансової звітності, є дієвим інструментом для отримання уявлення про потенціал підприємства та наявність негативних тенденцій задля завчасного реагування на виклики, що постають, здійснення пошуку та акумулювання всіх ресурсів для оптимальної організації функціонування підприємства в залежності від обставин, що складаються. У рамках роботи подальшого розвитку набув науково-методичний підхід до визначення потенційного рівня ефективності задля своєчасного реагування на зміни в обсягах доходів та прийняття відповідних управлінських рішень. Суттєва обмеженість важелів впливу на управління доходами від надання послуги розподілу газу обумовлює необхідність винесення на перший план питання управління операційними витратами, що потребує розрахункового обґрунтування їх залежності від екзогенних та ендогенних факторів. Встановлено тісний зв'язок собівартості від таких факторів як середня кількість працівників, обсяг розподілу природного газу, ціна на газ для промислових підприємств. Проведене дослідження дозволило визначити концептуальні підходи до розвитку механізму забезпечення ефективності функціонування газорозподільних підприємств, в рамках яких здійснюється комплексний аналіз фінансових та нефінансових показників діяльності та їх інтерпретація, моніторинг динаміки чинників, що впливають на доходи і витрати підприємств та їх прогнозування, а також врахування тенденцій розвитку енергетичного сектору, зумовлених поширенням програм енергоефективності та гармонізацією законодавства до вимог Третього енергетичного пакету ЄС.

2. In section 1 «Theoretical foundations of the functioning of gas distribution enterprises of Ukraine and issues of its efficiency assessment», based on a study of the current state of the natural gas market and gas distribution enterprises, trends in the development of the industry, the specifics of activity, the existing problematic issues were identified. The scientific result of this section is the author's improvement of methodological approaches to assessing the effectiveness of gas distribution companies which operate in accordance with the going concern concept, taking into account its specificity, the high social importance of services, as well as the integration of the Ukrainian gas market into the European space and orient management to monitor and evaluate the dynamics of liabilities and assets, operating results and net cash flow, determination of key financial ratios, the values of which are unfavorable for further development. It was found that among the methods to assess the effectiveness of its activities the most appropriate is the Balanced Scorecard. Proposed a definition of «efficiency of a gas distribution company», which determines the result of management decisions of operational and strategic nature, achieved in the subsystems of production, financial and human resource processes management of the company through cost optimization as a decisive factor, which is connected with regulatory rationing of income of gas distribution

companies, the presence in the structure of tariff costs of protected items. In section 2 «Diagnosis of the state of gas distribution enterprises under the current mechanism of ensuring their functioning» the justification of the influence of each individual subsystem of the gas distribution enterprise on the efficiency of its activities is presented. The author improved the approach to determining the components of the mechanism of ensuring the efficiency of functioning as a set of mutually agreed and interdependent goals and objectives of subsystems of gas distribution enterprise. Decomposition of the results of calculations of the coefficients, the study of the tariff setting procedure, which is inherently incomplete in taking into account of the data of the tariff structure projects, developed by enterprises, and the duration of the investment development programs in conditions of existence of an extremely limited range of funding sources allowed to identify and consider the available regulatory, economic, technological framework in developing the SWOT-analysis matrix. Improved approach to developing a system of key performance indicators, based on the allocation of indicators of achievement of established goals for the results and the process. For gas distribution companies, process indicators are related to technological procedures and norms, while financial indicators assess the generalized result of management. Groups of indicators in the system are created by areas: finance; customers; learning and growth; internal business processes. In section 3 «Efficiency of functioning of gas distribution enterprises: modeling the directions of achievement» it is justified that the assessment of the potential level of performance based on predictive modeling, namely, the construction of predictive financial statements, is an effective tool for obtaining an insight into the potential of the enterprise and the presence of negative trends for early response to challenges that arise, the search and accumulation of all resources for the optimal organization of the enterprise depending on the evolving circumstances. As part of the work, the scientific and methodological approach to determining the potential level of efficiency for a timely response to changes in the volume of income and making appropriate management decisions was further developed. Significant limitation of leverages of influence on the management of revenues from gas distribution service causes the need to bring to the forefront the issue of operating costs management, which requires a calculated justification of their dependence on exogenous and endogenous factors. A close relationship of the cost of goods and services from such factors as the average number of employees, the volume of natural gas distribution, the price of gas for industrial enterprises has been established. The conducted research made it possible to determine conceptual approaches to the development of the mechanism of ensuring the efficiency of functioning of gas distribution enterprises, which include a comprehensive analysis of financial and non-financial performance indicators and their interpretation, monitoring the dynamics of factors affecting the income and expenses of enterprises and their forecasting, as well as consideration of trends in the energy sector, caused by the spread of energy efficiency programs and harmonization of legislation to the requirements of the EU Third Energy Package.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Іонін Євген Євгенович

2. Ionin Yevgen Ye.

Кваліфікація: д.е.н., 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дергачова Вікторія Вікторівна

2. Dergachova Viktoriya

Кваліфікація: д.е.н., 08.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Перевозова Ірина Володимирівна

2. Perevozova Iryna

Кваліфікація: д. е. н., 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Карпова Тетяна Сергіївна
2. Karpova Tatiana

Кваліфікація: к. е. н., 08.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Савченко Марина Василівна
2. Savchenko Maryna

Кваліфікація: д. е. н., 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Козловський Сергій Володимирович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Козловський Сергій Володимирович
Відповідальний за підготовку облікових документів	
Реєстратор	
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	 Юрченко Т.А.